

skavo vabilo, naj se mi nedeljo, 29. novembra k nekaki seji udeležimo, katera je za nas zelo koristna in važna. Sicer jih je šlo k seji več pa večinoma je le radovednost taj rekla. Mi tako dobro vemo, da od klerikalcev nimamo kaj dobrega pričakovati. Njeno srce je preveč kamenito za reveža. Velikokrat smo se že prepričali tega na lastno škodo. Bolj mehko srce ima še najbolj trdi mesar kakor najmekhi klerikalci. Saj tudi dobro vemo, da najslabše se godi takim viničarjem in delavcem, kateri so primorani služiti pri farjih in klerikalcih. Da so nas zopet vabili, so krive nove volitve v dežlni zbor. Lani kakor so bile volitve razpisane, smo tudi dobili vabilo, zdaj po novem letu so volitve dobimo zopet vabilo. Če bi bilo to slučajno? Vsak, kateri še ima lastno misel, ve zakaj se gre. Nas bi radi imeli, da bi klerikalno volili, za nos vodili. Mi viničarji z lastni misel, vemo dobro, za katerega moža bomo glasovali, gotovo za klerikalca ne. Čudno je tudi, da več mojih znanih viničarjev že en par tednov „Sl. Gospodarja“ brez plačila dobijo. Zakaj li? Do volitve ga bodo dobili, potem pa nič več. Pri tej kupčiji dr. Povaleja smo zvedeli kamenito srce klerikalca. Naša škoda bi bila, če bi klerikalca volili. Hvala Bogu da smo mi viničarji bolj svobodne misli, kakor večina kmetov.

Radiše na Koroskem. Ljubi naš Štajerc! Od mnogih krajev prinašam nam novice, se bojuješ za naše pravice ves čas in neprenehoma, samo od našega kraja nudiš dragim čitateljem le redkokdaj kaj od našega boja. Kdo da se bojuje in proti komu smo in moramo biti ves čas in vsaki priložnosti postavljeni v obrambo, je umevno. Kakor povsod, tako tudi pri nas se baha in ob misli gospodariti prvaška stranka, pod načelstvom črne farske . . . Da obstoji pri nas dvojno društvo, je dragim bralcem znano. Mi imamo namreč našo požarno brambo in prvaška stranka ima svojo kat. (?) slov. izobraževalno društvo, katero ne mnogo, a vendar toliko deluje, da ni in tudi ne more biti pravega mira in prave ednosti med nami poštenimi kmeti. Kdo je vzrok, da ni pravega mira v župniji? Kdo je vzrok, da nimam jaz, kot dopisnih teh vrstic pravega mira, katerega si že davno želim? Če premisslujem na to ali na ono stran, povsod pridem na to, da je vzrok prvaška stranka. Ker bi pa potreboval preveč prostora, nočem vse natanko popisati, hočem namreč vzeti samo nekatere točke. Ko je prišla enkrat prvaška stranka že čisto na pasji dr. . . . ni se jo g. župnik ni upal več voditi, si je ta možak zmisli drugače. Misli si je, drugače ne gre, jaz moram dobiti na mojo stran človeka, v katerega imajo ljudje zaupanje in kateri je od vseh krajev spoštovan. Seveda ne gre to tako hitro, morda pa po malem vendar kaj izda. Ah pustil bom kat. (?) slov. izobraževalno društvo na cedilu in se bom pridružil požarni brambi in njegovi stranki. In tako je tudi naredil. On si misli da ima žepico v pesti, pa se popolnoma vara. Mu samo rečemo, ker ni bil zadovoljen z Lojzkom, ne bo imel sreče, da bi bil z Jožkom. Ne nikdar. Kdor ne spoštuje vinarja, tudi ni vreden goldinarja. Župniku podamo danes samo nekaj besedij na srce, da on opusti enkrat politiko in ne misli, zdaj bom tako ali pa tako naredil, ker se v dejanju nikarkej ne upa in tudi ne more narediti. Pogledal bi ljubše večkrat na ljudi, ki spavajo pod njegovi strehi. Saj se v dosti krajih prigodijo največji sv. . . . je v farovžih. Naj bi oskrboval naprej svoje cerkvene dolžnosti, kot so jih drugi in kot se v eni poštini župniji spodobi. Župnika vprašamo, kaj hoče narediti s par fantami in z nekaterimi neumnimi kmeti, in še teh nima, lahko rečeno z starimi „babami“. Saj g. župniku ni bilo in tudi ni po volji da bi delali vsi za enega in eden za vse. On skrbi za svoj žep, zakaj bi pa tudi ne mi? Uči nas kar se spodobi in kar se sliši, te bomo pa tudi poslušali in stori kar je tvoja dolžnost, bomo pa tudi mi storili, kar je naša dolžnost. Naznanim njemu kot celi prvaški stranki, da imam jaz kot dopisnik teh vrstic poleg mojega dela, posebno zdaj v dolgih zimskih večerih, časa dovolj spraviti še marsikaj na svetlo. Če nas g. župnik ne bode, oziroma ne bo hotel razumeti, mu bomo podali zdaj k Božiču ali pa k novemu letu še kaj bolj mastnega. — Jaz sem pa tisti, ki sem

se pustil dosti dolgo voditi za nos, a zdaj pa ne več.

Podgorje v Rožu. (Lep patrijot!) Na predvečer jubilejskega praznika priredila je tukajšna požarna bramba bakljačo z muziko, katere se je vse prebivalstvo udeležilo. Na vaškem trgu imel je naš nadučitelj g. Karl Samornigg pred cesarjevim kipom lepi govor. Vse hiše so bile slavnostno razsvetljene. Samo naš vaški duhovnik je menda pozabil, da je še na Avstrijskem. Župnišče je bilo temno, na čemur se je prebivalstvo seveda zelo zgražalo. Posebno in splošno nevoljo pa je zbudilo ravnanje tega duhovnika drugega dne. Kajti temu gospodu se ni zdelo vredno, prirrediti ob priliki 60 letnice velike maše. Bila je navadna maša in ko so po prečitaju maše ljudje pričeli peti cesarsko pesen, pustil je župnik luči ugasniti in je odšel od oltarja . . . Kdor se spominja iztrganja križa iz pokopališča, ta se pač ne bode čudil, da je naš župnik takega dejanja zmožen in to na tisti dan, na katerem želi našemu ljubljenu vladarju milijonev src srečo . . . To so črni patrijoti in voditelji ljudstva! Stari Podgorjane.

70 vinarjev

stane „Štajercjev napredni koledar“, ki obsega

128 stran

na katerih je objavljenih skupno

39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Cenjeni volilci obrtne in trgoveške zbornice v Gradcu!

V kratkem se vršijo volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu. Razglasila se je od neke strani že nedopustna kandidatura, ki ne zadostuje ne mestu ne okraju Ptuj.

Ptujski okraj šteje 50.000 prebivalcev in plačuje na leto 350.000 K državnega davka. Ta okraj torej ne more ostati brez zastopstva.

Skozi 12 let sem nas je zastopal v trgovski in obrtni zbornici ptujski župan gospod

Jos. Ornič.

Mi se mu zahvaljujemo na tem mestu za njegovo delovanje in prid trgoveškega in obrtniškega stanu.

Ker vemo, da ni boljšega moža za to mesto, da ni boljšega zastopnika naših interesov, zato opozarjamo volilce, ki so že dobili tozadevno legitimacijo, naj jo izpolnijo na ime našega kandidata.

Jos. Ornič, župana v Ptuj.

Ptuj, 8. dec. 1908.

Za zvezo obrtnih zadrug v Ptuj: A. Scheichenbauer. — Obrtno društvo, Ptuj: K. Kratzer. — Zadruga kovinarjev itd.: A. Scheichenbauer. — Stavbinska zadruga: J. Wressnigg. — Zadruga čevljarjev, krojačev itd.: Persil. — Zadruga mesarjev itd.: Nekola. — Gostilničarska zadruga: Rossmann. — Zadruga mizarjev itd.: R. Löcker. — Zadruga mlinarjev, pekov itd.: A. Koss.

Novice.

Pane Kloufač. Mož, ki sliši na to ime, ni morda kakšni posebno duhoviti junak. Tudi ni znameniti iznajditelj ali imenitni vojskovodja. Ne, pane Kloufač je človek z navadnimi možganji. Odlikuje se edino po dveh lastnostih: po svoji brezsrčni jezičnosti in neotesanosti v politični hujskariji in po svojem brezvestnem deželnem izdajstvu. S svojo vsiljivo jezičnostjo vstvaril je pane Kloufač na Češkem neko „češko-narodno-socialno stranko“, ki obstoji po svoji večini iz poulične druhali in srmkolinskih pobalninov. S pomočjo te druhali,

ki ima kot „program“ edino besedo „škandal“ postal je pane Kloufač državni poslanec. In s pomočjo državnozbornskega mandata, ki mu daje imuniteto ali nedotakljivost, postal je pane Kloufač eden najbrezobzirnejših voditeljev miru in pametnega dela v državni zbornici. Državnozbornske počitnice pa je porabil ta človek za — rajžo v Beligrad, kjer se je navdušeno ogreval za srbske kraljevorilce in je besno napadal svojo lastno domovino avstrijsko. Treba pomisliti, da nas ravno sedaj ne loči veliko od vojske z Srbijo. Vsaki drugi človek bi prišel vsled takega dejanja pred sodišče in bi bil obsojen zaradi veleizdaje; kajti vraga, slaba bi bila država, ki trpi v svoji lastni sredi največji svoje škodljivce. Ali pane Kloufaču se ne zgodi ničesar; on je — nedetokljiv . . . In vendar se se mu ji nekaj zgodilo, pa ne od strani oblasti, marveč od strani Dunajčanov. V svoji nedoseženi predrznosti prišel je ta češki „bajaco“ namreč pred kratkem v dunajski „Rathauskeller“. Ljudje so ga izpoznali in nekdo je zavpil: „Silentium! Tukaj sedi Kloufač!“ To je vse goste razburilo. Eden je stopil k njemu in dejal: „Mi smo v nemškem mestu Dunaj in med nami nima takšni deželni izdajalec prostora. Vun z njim!“ In krepke dunajske roke so postavile pane Kloufača na ulico, kjer ga je nekdo še izdatno prelasal. Pane Kloufač jih je dobil približno tako po svoji širokoustni češki butici, kakor jih bode dobila Srbija, ako bi res pričela vojsko. Zakaj to pripovedujemo? Prvič zato, ker je samotno za celo avstrijsko državo, da zamore biti navadni deželni izdajalec pri nas državni poslanec. Drugič zato, ker bi ta dogodek kmalu državno zbornico razbil; kajti tam so pričeli pristaši Kloufača vsled tega razbijati, da bi prišlo kmalo do pretepa. Tretjič pa pripovedujemo to vsled tega, ker so naši prvaški poslanci s tem deželnim izdajalcem Kloufačem v najtesnejši prijateljski zvezi. In dr. Benkovića na primer ne loči ničesar od Kloufača . . . Avstrija stoji morda pred vojsko. Predno bi vojska pričela, treba bode vse deželne izdajalce za useša prijeti in iz našega doma vreči ter pošteno prelasati . . .

Črno-rumena zastava je cesarska in združuje pač vse avstrijske narode. Le panslavisti jo sovražijo iz dna svojega srca. Poročali smo že, da ob priliki praznovanja 60 letnice cesarjevega vladanja v raznih spodnje-štajerskih mestih in trgih prvaški voditelji niso razobesili niti ene cesarske zastave. V Pragi so z našimi prvaki zvezani češki panslavisti na dan cesarjevega jubileja raztrgali in sežigali cesarske zastave. In češki voditelj poslanec dr. Kramar je izjavil v državni zbornici očitno: „Kaj pa je črno-rumena zastava? Nič drugega nego „anakronizem“ (nekaj, kar je proti zgodovini, kar spada v staro šaro!). Bila je zastava do leta 1867. Danes nimamo več avstrijske države, temveč le še kraljestva in dežele. Jaz poznam poleg zastave dinastije le še barve kraljestva Češke, ker smo pred vsem in edino češki patrijotje.“ — Ta češki voditelj, s katerim se strinjajo vsi panslavisti in tudi naši slovenski prvaki, s katerim je romal n. p. slovenski župan Hribar v Petersburg, — ta Kramar je torej izjavil, da nima črno-rumena zastava nobene veljave, da avstrijske države ni več, da so Čehi edino češki in ne avstrijski patrijoti! Holah, prvaki, povejte, ali hočete slovensko ljudstvo tudi v tem duhu izgajati? Ali hočete tudi vi črno-rumeno zastavo sežigati? Na dan z odgovorom!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Predrznost panslavističnih visokošolcev v Gradcu. Piše se nam: Čehu in Italijanu se je razlil žolč nad Nemcem, prvemu v „zlati Prahi“, drugemu na Dunaju. Tej druhali so se hoteli pridružiti tudi sinovi slovenskih prvakov v Gradcu, češ, da dobe tudi oni z revolverji kakor Italijani univerzo v Ljubljani. In res! Kar oblegajo nekega lepega dne z grozovitimi gorjaci nemško univerzo v Gradcu. Bila je cela godlja skupaj: Srb, Hrvat, Pemak in Slovenec, tako da eden drugega ni razumel. Deputacija, obstoječa iz štirih starejšin — iz vsakega rodu eden — je zahtevala od rektorja dvorano, kjer bi se vršil shod za ustanovitev jugoslovanske univerze. Rektor temu seveda ni ugodil, rekoč da nemško

vseučilišče ni kraj za panslavistične demonstracije. Nazaj prišedši k svoji armadi so intonirali izzivajoče pesmi, kakor „Hej Slovani“ in druge. Vse to so nemški dijaki potrpežljivo, ali ko so kričali Jugoslovani, združeni v bratovski ljubezni, „Sem, če imati korajžo pa šnajt“ je prišlo do spopada. Nekemu predrznemu, ki je kazal ves čas Nemcem svoj gorostasni, raskavi jezik, so malo potipali glavo in še drugemu silovitežu, ki je bil že zamahnil gorjačo nad glavo nekega Nemca, so tudi malo hlače okraščali. Našli so kar so iskali. Prvaški listi pa poročajo, da je slovenski dijak brezpraven na nemških univerzah in da se jih napada pri belem dnevu brez vsakega vzroka. Mi pa menimo, če doleti razgrajča zasluzena kazen, zato še ni brezpraven. In zakaj poročajo take podle laži? Menda mislijo, da bodo na ta način prej dosegli svoj cilj! Ali je pa tudi potreba univerze?! Imamo jih že preveč. Kaj pa bi bila ta nova univerza drugega nego fabrika za uradnike, kjer bi bili ti kričači, kakor sanjajo, nastavljeni za „univerzitetne profesorje“. Kaj bi te njihove sanje stale, če bi se uresničile? Milijone in milijone! Država, katero hočejo od vseh strani razdreti, naj bi te milijone plačala. Davki, kateri že tako težijo uboge kmetse bodo povišali. In to brez potrebe, kajti, če so se dosedaj lahko izobraževali na nemških univerzah, bi bilo to mogoče tudi v bodoče. Ali niso nemške univerze vzgojile toliko učenih slovenskih mož, ki so dika slovenskemu narodu? Teh cepev pa ne bo srečala zdrava pamet ne na tej ne na oni univerzi.

Klerikalna vzgoja. Pretečeni mesec je g. nadučitelj Anton Glasser zapustil faro Sv. Janž na vinski gori. Žalostno za celo faro, da je izgubila tako marljivega učitelja, ki je otrokom tudi nemščino učil. A kaj vraga se je tisti dan zgodilo? Ko se je g. nadučitelj odpočil, začeli so streljati štiri neomikani klerikalni kmetje iz golega sovraštva do učitelja, ker ta ni hotel trobiti v klerikalni rog. Oj le počakajte, možakarji, kmalu se snidete pri sodnji; bodele videli, kaj se pravi za kakšnem učiteljem tako nesramno postopati. Tudi se bodele zagovarjali, kaj se pravi z dinamitom streljati. Ti zagriženi sovražniki učiteljev in napredka so se pač omike le v šoli učili. Ali — skrbeli bomo, da ne zraste drevje v nebesa.

Iz Hoč pri Mariboru in okoliških krajev dobili smo razne dopisnice, na katerih se odkreajo nekateri naših naročnikov „Štajercu“. Zanimivo je, da je na vseh teh dopisnicah ednaka pisava in sicer ni to pisala kmetška temveč gosposka roka. Mi smo nekemu pobožnemu sleparju že na sledu in mislimo, da ga bomo kmalu za ušesa dobili. S takimi sleparijami ne bodejo našega lista premagali!

Panslavisti v Celju. Ob priliki 60 letnice cesarjeve vršila se je v Celju bakljada. Pri temu je bilo zlasti opaziti, da slovenska poslopja niso bila razsvetljena. Pred „narodnim domom“ pa se je zbralo par sto po prvakih naujskanih mladih ljudi, ki so takoj, ko je prišla bakljada pričeli tuliti „živio“ in pa „Naj živi Srbija“ (!!). Da bi na dnevu cesarjevega jubileja ne prišlo do neljubih prepиров, sklenilo se je, da se ne razobesi ne nemške, ne slovenske narodne zastave. Vkljub temu sklepu je razobesil dr. Kuvkovec rdečo-plavo-belo zastavo in se tudi branil, jo odstraniti. Tako jo je morala oblast sama odstraniti. Takšno je patrijotično čustvo prvakov!

Učitelj, viničar, „hauskneht“ ali revolverski junak? Glede učitelja Klemenčiča iz Ptujске gore smo že opetovano pisali. Sicer po pravici povemo, da se nam zdi skoraj škoda, pečati se s to osebo, ki je gotovo primernejša za šnopsarijo nego za šolo. Žal, da moramo zopet šolsko in drugo oblast ter vso javnost opozarjati na hujskarijo in nesramno gonjo, ki jo vzpizirja to človeče. Za danes naj bode omenjen le sledeči slučaj. Dne 2. t. m. se je vršilo na Ptujski gori slovesno odkritje spomenika cesarja Franc Jožefa I. Darovali so k temu spomeniku vsi prebivalci brez razlike strank, torej tudi „Štajercijanci“. Župnik je namreč sam izjavil, da naj ne bode iz napisu nikakoršna politika razvidna, zakar gre župniku tudi vsa hvala. Cesarski spomenik je in mora biti izraz lojalnega neustran-karskega čustva. Cesar je vladar vseh narodov in kadar se njega spominjamo, ponehati mora vsaka narodnostna gonja in vsako politično hu-

skanje. To je gotovo prepričanje vseh poštenih in zvestih Avstrijcev. Drugače pa mislijo slovenski panslavisti, katerih misli so vedno deželno-izdajalske. Po panslavizmu nadahnjeni gospodje so tudi na Ptujski gori drugače sklenili, nego je to prebivalstvo z župnikom mislilo. Vodja teh ljudi je seveda od avstrijske države plačani učitelj Ivan Klemenčič. Ta mož, ki ima pač dovolj vzroka, da se skriva pod šolske klopi, da bi ga nobeno človeško oko več ne videlo, se grozovito jezi, ker ni postal nadučitelj. Po našem mnenju bi bilo tako imenovanje tudi smrtni greh. In Klemenčič hoče zdaj svojo prvaško jezo s podvojen panslavistično agitacijo izkazati. Ob odkritju cesarjevega spomenika je imel tudi govor, v katerem je m. dr. dejal: „Naš presvitli cesar naj nas sloveče brani pred našim nasprotnikom in mu podelimo naš slovenski trak v varstvo“. Ta hujskaški govor je bil naperjen proti onim možem, ki se ne strinjajo s panslavistično politiko. Torej celo ob odkritju cesarjevega spomenika ni dalo Klemenčiču miru, da bi ne hujskal. In tak človek je učitelj na javni ljudski šoli! Kakor znano, ima mati njegove pokojne žene v njegovi hiši „šnopsapoteko“ z gostilno. Tam se je vršil slavnostni obed. Pri temu so si nekateri kmeti svojo jezo nad tem hujskajočim govorom ohladili. Na „živio“-klice so odgovorili z besedo „heil“, ne da bi hoteli zato Nemci biti; dokazati so hoteli le, da ne trobijo v panslavistični rog deželnih izdajalcev. Vsled tega jih je pričel Klemenčič vnu potiti. Kmetje so mu pravilno rekli, da krčmar nima pravice gostov vnu metati (Opomba tisk. učenca: Ali je postal Klemenčič menda „hauskneht“, ker le-ta ima taka opravila?). Ali „izobraževalec“ ljudstva Klemenčič je nekakega kmetca celo pretepa val. Ko so se „Štajercijanci“ odstranili, je pa šel Klemenčič za njimi na občinsko cesto in je oddal na javnem prostoru 5 revolver-skih streljav. To je bilo ob 1/2 10. uri zvečer. Mislimo, da bode tega revolverskega junaka kazenska sodnja podučila, da tudi on nima pravice na javnem prostoru streljati. Kaj pa rečeta okrajni in deželni šolski svet k temu? Kako dolgo bode še takšni učitelj podučeval mladino, ki je doma v „šnopsapoteki“ in tam spi? Ali se res čaka, da bo to človeče napravilo nesrečo? Klemenčič se je sam izrazil, da bi bilo boljše, ako postane viničar nego učitelj. Zato zahtevamo še enkrat, da se tega „viničarja“, „hausknehta“ in revolverskega junaka odstrani. Drugače bi se znalo ljudstvo — samo pomagati.

Izjava. Podpisani Vincenc Verdenik, kovač na Slapah, s tem z obžalovanjem preklicujem vse žaljive obdolžitve proti g. učitelju Ivan Klemenčiču na Ptujski gori kot neresnične in ga prosim za opuščanje ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Vincenc Verdenik.

Pomota. V inzeratu okrajne šparkske v Rogatecu v zadnji številki se je nahajala tiskovna pomota. Obrestna mera za vloge ne znaša namreč 4 1/2%, temveč le 4%. Čitatelji naj se blagovolijo na to ozirati.

Razprave proti „Štajercu“, odnosno njegovemu odgovornemu uredniku K. Linhart, ki bi se imele vršiti pretekli ponedelek, so se ustavile. Pri prvi tožbi (z dr. Kronvogelnom) je prišlo do poravnave, pri drugi (z „profesorjem“ Zelenikom) pa se je zadeva prelozila. Kadar bode ta tožba končana, popisali jo bomo tako natanko, da marsikateremu ne bode prav.

Zivinorejski tečaj se vrši na sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru od 11. do 16. prosinca 1909. Podučevalo se bode praktično in teoretično o krmljenju in ravnanju z živino s posebnim oziranjem na vinogradniške ter sadjarske pokrajine. (Glej tozadevni inzerat v današnji številki).

Napad. Trije neznanci so 2. t. m. po noči napadli g. Franca Pozne, ko je peljal po noči pošto v Oplotnico. Le z revolverjem, iz katerega je oddal štiri strelje, se jih je mož ubranil.

V pijanosti so se sprli nekateri fantje v Horvatovi gostilni v zgornji Radgoni. Na poti je napadel fant Šilec viničarskega sina Kavčiča in ga težko z nožem ranil.

Uboj. Mesarski pomočnik Kalman Donasa v Radgoni, znan kot nasilnež, napadel je v pijanosti v Langovi gostilni v Verestu kočarskega sina Forjana in ga težko z nožem ranil. Forjan je drugi dan umrl.

Po svetu.

Na vislice obsojen je bil v Trstu 24 letni Korijančič. Imel je z nekimi dekletom otroka; sodnja ga je obsodila na 4 K mesečnega plačila. To je bilo možu preveč. Vihotapil se je v hišo, vzela dojenčka iz ziboljke, ga nesel v klet in držal v vodi, dokler ni bil mrtev. Porótniki so brezsrčnega detomorilca na vislice obsodili.

Zaradi roparskega umora sta bila obsojena v Ljubljani Miha Županc in Anton Sekne na smrt na vislicah.

Koledar je izšel in stane s poštnino vred samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Novo agrarne deželne postave.

Postavo za varstvo planš.

Kapitalistično stremljenje naše dobe in stremljenje po luksusu, ki je žujim v zvezi, se je pokazalo med drugimi slučajji tudi v avstrijskih alpskih deželah v tem, da se je nakupilo mnogo kmetijskih posestev za love. Temu je mnogo pripomogel razvoj naših prometnih sredstev, ki je zmanjšal in zblizal velike razdalje in ki je za bogatejša meščana lov posebno olajšal. Ker leži naša zelena Štajerska s svojimi naravnimi krasotami ob glavnih prometnih potih in je tako v najbližji zvezi s prestolnim mestom, je pač naravno, da se je nakupilo toliko kmetijskih posestev ravno pri nas. Statistika nam kaže, da je v času od 1885 do 1894 na Gornjem Štajerskem popolnoma izginito nič manj ko 318 kmetijskih posestev, od teh pa se jih kupilo 91 samo za lov. V občinah Kallwang in Wald je v zadnjih 60 letih izginito 75 kmetijskih posestev in 26 planš iz kmetijskih rok. V istem razmerju je v letih 1880.—1900. vedno nazadovalo tudi število kmetijskih posestnikov in prebivalcev, kakor izhaja iz sledečega pregleda v ljubenskem sodnijskem okraju na Gornjem Štajerskem.

Leto	Kmetov	Manj	v odstotkih
1880	17.576		
1890	11.396	6180	35.6
1900	10.917	479	4.2
		6659	39.8

V letih 1903. in 1904. se je prodalo po podatkih deželnega statističnega urada kmetijskih posestev nekmetom:

1903 :	255 posestev s	3823 ha
1904 :	472 „ „	5211 „
Skupaj :	727 posestev s	7034 ha

Od teh se jih je porabilo 80 odst. za love, torej odtegnilo kmetovanju. Temu zelo nevarnemu počenjanju ni smela dežela pustiti nadaljnega stredstva, ki bi vsaj nekoliko omejila pogozdovanje planš, ki so za našo živinorejo tako zelo važne in potrebne. Tukaj gre vendar za zelo veliko površino, ki pride v poštev. Naše štajerske planše zavzemajo 139.004 ha; od teh jih je 107.781 ali 77 odst. v rokah zasebnih lastnikov in agrarnih družb.

Kar zadeva postavo za varstvo planš samo, ki jo je štajerski deželni zbor sprejel 20. oktobra t. l., je narejena po solnograškem vzorcu in na podlagi vladine predloge, ker je vlada osnutek postave, ki se je sprejel 22. marca 1907, zaradi nekih formalnih nedostatkov vrnila deželnemu zboru.

V naslednjem podajamo bistveno vsebino postave za varstvo planš:

V § 1 se postavi kot prvo in temeljno načelo te postave, da se naj ohranijo sedaj obstoječe planše, t. j. planinska zemlja v tej vrsti kulture. Tukaj ne gre samo za zemljišča, ki so v zemljiškodavnem katastru vpisana kot planše, ampak tudi za tako zemljo, ki jo po dejanskem stanju lahko smatramo za planšo. Postavne določbe so se raztegnile tudi na one